

RTU studiju kurss "Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA0048
Nosaukums	Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Helēna Vecenāne - Doktors, Asociētais profesors
Mācītspēks	Aivars Kaupužs - Doktors, Docents
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Kursa ietvaros, balstoties uz zinātniskajām atziņām tiek apgūtas zināšanas, prasmes un attieksmes, kas ir nepieciešamas studentu pedagoģiskās kompetences veidošanai veselības un fiziskās aktivitātes jomā. Integrētā veselības un fiziskās aktivitātes mācība pirmsskolā realizē gan izglītojošus, gan audzinošus, gan veselību veicinošus uzdevumus, līdz ar to integrētā veselības un fiziskās aktivitātes mācības satura sasniedzamie rezultāti pirmsskolas posmā ir saistīti ar bērnu veselību, fizisko aktivitāti, drošību un caurviju prasmēm (kritiskā domāšana un problēmrisināšana, sadarbība, pašvadīta mācīšanās u.c.). Studiju kurss ir pakārtots pirmsskolas Veselības un fiziskās aktivitātes jomas prasībām.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Kursa mērķis ir nodrošināt iespēju studējošajiem attīstīt kompetenci kvalitatīvai izglītības jomas "Veselība un fiziskā aktivitāte" īstenošanai pirmsskolas izglītības posmā. Izglītot studentu atbilstoši Veselības un fiziskās aktivitātes pirmsskolas mācību programmas satura prasībām. Studiju kursa uzdevumi: 1. Apgūt veselības un fiziskās aktivitātes jomas mācību saturu un didaktiskos principus. 2. Atbilstīt mācību procesa plānošanas un īstenošanas pedagoģisko iemaņu veidošanas veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomā. 3. Nodrošināt iespēju apgūt izglītojamo mācīšanās snieguma un izaugsmes analītisko vērtēšanu. 4. Attīstīt kritiskās domāšanas, pašanalīzes un profesionālās kompetences pilnveidošanas prasmes.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. Patstāvīgi studē veselības jomas literatūru, izskata ieteikumus par rekomendējamo fizisko aktivitāšu apjomu bērniem pirmsskolas vecumā. 2. Patstāvīgi studē literatūru par pirmsskolas vecuma bērnu attīstības īpatnībām fiziskajā, emocionālajā, sociālajā, izziņas jomās. 3. Sagatavo prezentāciju par regulāro fizisko aktivitāšu nozīmi pirmsskolas vecuma bērnu attīstību dažādās jomās. 4. Patstāvīgi studē drošības, veselības un fiziskās aktivitātes izglītības LR reglamentējošos saistošos likumus un dokumentus, izskata pirmsskolas mācību programmā paredzētos sasniedzamos rezultātus Veselības un fiziskās aktivitātes jomā. 5. Patstāvīgi studē nepieciešamo sporta terminoloģiju vingrojumu un vingrinājumu aprakstam. 6. Patstāvīgi vingrināties dažādu pamatkustību izpildē. 7. Sagatavot vingrinājumu aprakstu atbilstoši sezonai telpās un ārā izmantojot apkārtņē esošas vides iespējas (dažādas virsmas) un palīgmateriālus kustību dažādošanai un demonstrēt praktiskajā nodarbībā. 8. Patstāvīgi vingrināties dažādu kustību izpildē. 9. Sagatavot vingrinājumu aprakstu atbilstoši terminoloģijai, kurā tiek ietvertas šādas pamatkustības lēkšana, velšanās, līšana, kāpšana, rāpšanās u.tml. individuāli un sadarbībā ar partneri un demonstrēt tās praktiskajā nodarbībā. 10. Sastādīt un novadīt vismaz vienu šķēršļu joslu bērnu pārvietošanai drošā vidē. 11. Patstāvīgi atlasīt un izveidot un aprakstīt kustību rotaļas (vismaz 4). 12. Patstāvīgi vingrināties dažādu pamatkustību izpildē. 13. Sagatavot vingrinājumu aprakstu atbilstoši terminoloģijai, kurā tiek ietverta priekšmetu pārvietošana ripināšana, mešana, tveršana u.tml. individuāli, pāros un mazās grupās ar daudzveidīgu inventāru un demonstrēt praktiskajā nodarbībā. 14. Sagatavot fiziskās aktivitātes rotaļnodarbības konspektu vadoties pēc izvēlētajā rotaļnodarbības tematikas un atbilstoši izvēlētajai vecuma grupai un novadīt to praktiskajā nodarbībā.

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Cukura A., Cukura-Akmene, D. (2016). Vispārējie vingrinājumi logoritimikā. Rīga: Pētergailis 2. Dēliņa, A. (2023). Pirkstiņi gaisā! Pirkstiņrotāļas un ķermeņa kustību rotaļas. Rīga: Zvaigzne ABC 3. Dravniece, I. (2018). Latviešu tautas tradicionālās rotaļas. Rīga: LSPA. Skatīts: [25.10.2024]. Pieejams: https://www.lspa.lv/files/research/2018/LATVIESU_TAUTAS_TRADICIONALAS_R_OTALAS_ML_2018.pdf 4. Dravniece, I. (2022). Aktivitātes un rotaļas ar izpletni. Pieejams: https://www.lspa.lv/files/2022/IZPLETNIS%202022%20M%C4%81jaslapa.pdf 5. Dravniece, I., Upītis, I., Solovjova, J. (2017). Latviešu tradicionālās spēles un rotaļas gadskārtu un godu svētkos. Skatīts: [25.10.2024]. Pieejams: https://www.lspa.lv/files/research/2017/I_Dravniece_I_Upitis_J_Solovjova.pdf 6. Jansone, R., Fernāte, A., Bula-Biteniece, I. (2016). Sporta pedagogija vakar, šodien, rīt. Rīga: RaKA 7. Karlovska, R. (2017). Līdzsvara attīstība pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem pamatkustībās. Rīga: Zvaigzne ABC 8. Lāriņš, V. (2022). Sporta medicīna. Rīga: Jumava 9. Ministru Kabineta 2018. gada 21. novembra noteikumi Nr. 716 "Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem". Latvijas Republikas tiesību akti. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/303371/redakcijas-datums/2019/09/01 10. Skola 2030. (n.d.). Pirmsskolas mācību programma. Skatīts: [25.10.2024]. Pieejams: https://mape.gov.lv/catalog/materials/1F6E6155-9FAF-4B29-A41D-A3AF9A965B4F/view 11. Skolo.lv (n.d.). Veselība un fiziskās aktivitātes. Skatīts: [25.10.2024]. Pieejams: https://skolo.lv/course/view.php?id=159123 Papildu / Additional: 1. Krētaīne, A., Vecenāne, H. (2024). Assessing Physical Literacy of Pre-School Children – A Systematic Literature Review. Education. Innovation. Diversity, 2024, Vol. 1, No. 8, 101.-112.lpp. e-ISSN 2661-5401. Pieejams: doi:10.17770/eid2024.1.7930 2. Krētaīne, A., Vecenāne, H. (2025). Characteristics of the Physical Literacy of Preschool Children. Education Sciences, 2025, Vol. 15, No. 7, 835.-864.lpp. Pieejams: doi:10.3390/educsci15070835 3. Šternfelde, I. (2017). Stikās motorikas attīstīšana pirmsskolas vecuma bērniem : metodiskais materiāls. Rīga: Pētergailis 4. Valsts izglītības satura centrs (2019). Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma: Mācību un metodiskais līdzeklis pirmsskolas mācību programmas īstenošanai. 5. Veselības un fiziskās aktivitātes joma. (Skola 2030). Skatīts: [25.10.2024.]Pieejams: https://mape.gov.lv/catalog/materials/83200B5E-632C-488B-BBDF-AB14C6D135D8/view 6. Wedin – Nivbrant E. (2015). Playing Music with the Whole Body: eurhythmics and motor development. Stockholm: Gehrmans Musikforlag, 312 lpp. Citi informācijas avoti/ Other sources of information: 1. RTU LA bibliotēkā pieejamie žurnāli, grāmatas un datu bāzes, atbilstoši nozarei. 2. Studējošiem pieejams vairākas zinātnisko publikāciju datubāzes – EBSCO, Letonika, ScienceDirect, SCOPUS, Web of Science un Cambridge Journals Online u.c. Interneta resursi/ Internet resources: 1. https://www.pdst.ie/sites/default/files/Teaching%20FMS%20in%20Games%20Booklet%2012.10.17.pdf 2. https://curriculum.sd33.bc.ca/sites/curriculum.sd33.bc.ca/files/2024-10/Movement%20Games.pdf
Nepieciešamās priekšzināšanas	Bērna attīstības fizioloģija, higiēna un pirmās palīdzības pamati. Bērnības pedagogija.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Veselības un veselības kompetences jēdziens Pasaules Veselības organizācijas (PVO) definējumā, veselības veicināšanas un veselības izglītības teorijā. Fiziskās aktivitātes, veselības un fiziskās izglītības pamatnostādnes Eiropā un Latvijā un citviet. Kustību apguve un biomotoro spēju attīstība pirmsskolas vecuma bērniem.	2	4	2	4
2. Veselības un fiziskās aktivitātes izglītības reglamentējošo saistošo likumu un dokumentu raksturojums un lietošana pedagogiskajā procesā. Sporta pedagogijas jēdziena būtība. Sporta pedagogijā lietotie terminoloģiskie skaidrojumi un metodes, starppriekšmetu saikne un tās pielietojums mērķtiecīgā izglītošanās procesa izveidē. Veselības un fiziskās aktivitātes mācības jomas saturs.	2	4	2	6
3. Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas metodika - pārvietošanās (skriešana, soļošana, rāpošana) ar daudzveidīgu inventāru telpā un ārā, drošības noteikumi un starppriekšmetu saiknes nodrošināšana.	6	10	4	12
4. Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas - šķēršļu pārvarēšana (lēkšana, lišana, kāpšana, rāpšanās, velšanās) , drošības noteikumi un starppriekšmetu saiknes nodrošināšana. Kustību rotaļas.	10	14	4	18
5. Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas – priekšmetu pārvietošana (mešana, ripināšana, tveršana un sitieni pa priekšmetu), drošības noteikumi un starppriekšmetu saiknes nodrošināšana.	6	8	2	10
6. Veselības un fiziskās aktivitātes rotaļnodarbību organizācija (plānošana, satura izvēle, organizēšana un vadīšana).	6	12	2	18
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
--------------------------------	------------------------------

Zināšanas: 1. Zina, formulē un prot izskaidrot veselības un fiziskās izglītības pamatnostādnes. 2. Atpazīst mūsdienu veselības un fizisko aktivitāšu rotaļnodarbības vadīšanas metodoloģiju, pedagoģiskās pieejas to organizēšanā, drošas un bērncentrētas mācību vides radīšanā. 3. Lieto zināšanas veselības un fiziskās aktivitātes jomas mācību satura plānošanai un īstenošanai.	1. Pārbaudes darbs: teorētiskās zināšanas sporta pedagoģijā. 2. Pārbaudes darbs: rotaļnodarbību plānošana (modelēšana) atbilstoši sasniedzamajiem rezultātiem jomā, izvirzītajai mācību situācijai). 3. Pārbaudes darbs: veselības pratība. 4. Eksāmens: noslēguma pārbaudījumu studenti kārtoti tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi. Studenta sagatavotā portfolio aizstāvēšana (studiju kursa ietvaros sagatavotie teorētiskie materiāli nepieciešamie skolotāja darbam).
Prasmes 4. Prot patstāvīgi un sadarbībā ar kolēģiem plānot un vadīt mācību procesu, izvēloties mācību metodes atbilstoši sasniedzamajiem rezultātiem, izglītojamo vecumposmam, sagatavotībai un drošības noteikumiem 5. Prot pielāgot fizisko slodzi un aktivitāšu veidu bērniem ar dažādu funkcionālo stāvokli un motorās attīstības pakāpi, prot izskaidrot tās veselību veicinošos aspektus. 6. Prot atbilstoši noteiktajam mērķim, plānot, organizēt un īstenot veselības un fiziskās aktivitātes jomai atbilstošu starppriekšmetu saikni, veidojot jēgpilnu mācīšanās procesu. 7. Prot daudzpusīgi izmantot un radoši pielāgot sporta inventāru fizisko aktivitāšu organizēšanā, ievērojot drošības noteikumus. 8. Prot radīt bērniem motivējošu mācību vidi ar mūsdienīgiem veselību veicinošiem fiziskās aktivitātes līdzekļiem, veicinot caurviju prasmju attīstību.	1. Pārbaudes darbs: teorētiskās zināšanas sporta pedagoģijā. 2. Pārbaudes darbs: rotaļnodarbību plānošana (modelēšana) atbilstoši sasniedzamajiem rezultātiem jomā, izvirzītajai mācību situācijai). 3. Pārbaudes darbs: veselības pratība. 4. Eksāmens: noslēguma pārbaudījumu studenti kārtoti tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi. Studenta sagatavotā portfolio aizstāvēšana (studiju kursa ietvaros sagatavotie teorētiskie materiāli nepieciešamie skolotāja darbam).
Kompetence 9. Spēj analizēt un izvērtēt bērnu sniegumu izmaiņu dinamiku un veikt atgriezenisko saiti. 10. Spēj atbilstoši bērnu sniegumam, pielāgot mācību saturu, izvirzīto mērķu sasniegšanai. 11. Kritiski novērtē savu profesionālo pedagoģisko attīstību.	1. Pārbaudes darbs: teorētiskās zināšanas sporta pedagoģijā. 2. Pārbaudes darbs: rotaļnodarbību plānošana (modelēšana) atbilstoši sasniedzamajiem rezultātiem jomā, izvirzītajai mācību situācijai). 3. Pārbaudes darbs: veselības pratība. 4. Eksāmens: noslēguma pārbaudījumu studenti kārtoti tikai tad, ja ir kārtoti visi starppārbaudījumi. Studenta sagatavotā portfolio aizstāvēšana (studiju kursa ietvaros sagatavotie teorētiskie materiāli nepieciešamie skolotāja darbam).

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Pārbaudes darbs: teorētiskās zināšanas sporta pedagoģijā	10
Pārbaudes darbs: rotaļnodarbību plānošana	50
Pārbaudes darbs: veselības pratība	20
Eksāmens	20
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	